

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 200 lel, kiscgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják. **20**

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

A tagdíjak befizetése január hó 1-én esedékessé vált. Kérjük ezért az egyesület rendes tagjait, hogy az Erdélyi Gazda előfizetési díjával együtt 350 L.-t kitevő évi tagdíjukat az E. G. E. titkári hivatalához (Kolozsvár, Attila-utca 10 sz.) beküldeni sziveskedjenek. Az egyesület alapító tagjai az Erdélyi Gazda előfizetési díja címen csupán 150 L.-t fizetnek. A gazdatisztek, papok, tanítók részére a tagdíj és előfizetési díj együtt 300 L.

Kérjük tisztelt Tagtársainkat, hogy a pénzküldemények feladásakor a jan. hó 1-től életbelépett u. n. kézbesítési díjat is sziveskedjenek az összeggel együtt beküldeni, mely 200 L.-ig 2 L., 1000 L.-ig 3 L. Egyenként nem sok, de posta útján való tömeges tagdíjfizetésekor az egyesület naponta százakat fizet ki e címen.

Szemle.

Mezőgazdasági fakultás felállítása a kolozsvári egyetemen. — A felemelt postatarifa. — Az új szőlő- és gyümölcsstermelési törvényjavaslat. — A kolozsvári kiscgazdák a törvényeszen is elvesztették perüket.

Amint a napi lapokból olvassuk, *Ionescu Sisesti*, miniszteri vezérigazgató nyilatkozata szerint a kormány a *bukaresti, lassai* és *kolozsvári* egyetemeken földmívelési fakultásokat szándékozik felállítani. A középfoku mezőgazdasági szakiskolák felállításáról már kidolgozott törvénytervezet van, ilyen intézetet kap Erdélyben *Torda* és *Arad*. Alsóbb foku mezőgazdasági szakiskolák létesítését is tervebe vette a kormány, amelyekbe az elemi iskolát végzetek vételenek. A törvénytervezet kiterjed a mezőgazdasági vándoriskolák létesítésére is. A mezőgazdasági szakoktatás teljes, mind három fokon való kiépülését egyik legszükségesebb és sürgősebb teendőnek látjuk. Követelnünk kell azonban Erdélyben mindenik fokon a magyar nyelvű tagozat beállítását. Ez általános mezőgazdasági kulturális érdek is.

A meglepetésszerűen életbe léptetett és aránytalanul magas új postatarifa a gyakorlatban elviselhetetlenné mutatkozik. A felemelt díjak annyira súlyosan érintik a nagyközönséget, hogy kénytelen módot keresni, hogy a postai szolgáltatást kikérülje, illetőleg annak igénybevételét a kényszereselek minimumára csökkentse. A pénzküldés aránytalanul magas díjak mellett szabályozásának természetes következménye lesz a pénzügyintézetek átutalási üzletének kiterjedése. A bankátutalás nemcsak gyorsabb, hanem — különösen nagyobb összegeknél — jelentősen olcsóbb is, pl. egy 15,000 lejes tétel elküldése bank útján 30 lejbe kerül, míg a postán küldve 135 lej kell fizetnünk ugyanazon összeg kézbesítéséért. Ahol a lehetőségek meg-

vannak a bankokon át történő pénzküldés, fizetés a postával szemben igen előnyös. A postai telefon- és távirtdai tarifa túl magas felemelése már kultúraellenes intézkedés számba megy, mert egyik legalálasosabb kulturintézmény előnyeiben való részeseledést nehezíti meg éppen a népesség legszélesebb rétegei részére. Másrészt a rentabilitás szempontjából is díjak felemelése a forgalom nagyobb arányú csökkenése folytán kockázatosá teszi a várt eredményt. Előnyösebb nemcsak a közönségre, de az államra is az alacsonyabb díjszabás melletti nagy forgalom. Aranyparitás szempontjából vizsgálva az áremelést, azt látjuk, hogy a buza ára ma a békebeli aranyárfolyamnak negyvenszerese és pl. a 10 filléres békebeli levélbélyeg ezzel szemben 4 L. helyett 5'25, tehát kb. 30 százalékkal magasabb az ára, noha az államnak volna elsősorban kötelessége az utat egyengetni a konszolidáció felé.

Többször megemlékeztünk az ország szőlő- és gyümölcsstermelésének válságos helyzetéről. E termelési ág előmozdítására indított akciónak országszerte megértésre és kedvező fogadtatásra talált. Most végre munkába vétetett a törvényjavaslat, mely az ország egész szőlőstermelésnek ujjszervezését felöleli. A javaslat elsősorban is szindikátusokba kívánja tömöríteni az ország összes szőlőstermelőit; a szőlők jégkárellelő biztosítása terén is újításokat tervez a javaslat. A tervezetnek a szőlőstermelők védelméről szóló része szigorú intézkedéseket tartalmaz a borhamisítás megállítására, megtiltja a mesterséges borok gyártását és határok közé szorítja egyéb szeszes italok előállítását. A tervezet a hatóságok hatáskörébe utalja az új szőlőstermelő kerületek szabályrendeletét uton való szervezését. — A gyümölcsstermelési törvényjavaslat nagy könnyítéseket tartalmaz a magánosok gyümölcsstermelésére és általában a kertgazdaságra. A tervezet kedvezményekkel támogatja a legelőknél gyümölcsfákkal való beültetését, a gyümölcs ipari feldolgozását és exportját. A gazdasági akadémiák mellett a javaslat gyümölcsstermelési és kertgazdasági fakultások létesítését javasolja. A javaslatok közelebbről minisztertanács elé s azután a parlament elé kerülnek. A fentiekből már megállapítható, hogy a javaslat az idők követelményeinek megfelelőleg a szőlőstermelés szorosabb szervezését akarja beállítani. Sok üdvös dolgot tartalmaz a javaslat, kérdés azonban, hogy miként fogják alkalmazni a törvényt, mert attól függ, hogy az a közös jóllétet mozdítja-e elő, vagy korlát gyanánt szolgál a fejlődésnek.

Megírta az E. G., hogy a kolozsvári kiscgazdák a miniszteri ígéretekben bizva, a múlt év tavaszán művelés alá vették a kolozsvári tisztviselőknek házhely céljaira már kiosztott földjeiket. A tisztviselők erre birtokháborítási pert indítottak a kolozsvári gazdák ellen és az I. fórumon a városi járásbírósnál meg is nyerték a pert. A kiscgazdák a törvényszékhez felebeztek, de itt sem volt szerencsájuk. A törvény-

szék megállapította a birtokháborítás tényét, dacára, hogy a földmívelési miniszter, mint a kolozsvári prefektus és polgármester biztosították őket földjeik szabad használatáról s kötelezte őket, hogy a már kisajátított területeket bocsássák a tisztviselők rendelkezésére. Elmarasztalta ezzel egyidejűleg őket fejenként 2800 lej költség megfizetésére is. A szegény kolozsvári kiscgazdák így fizettek rá a miniszteri ígéretekre. Nem nyugosznak meg azonban e döntésben és sérelmükre a felsőbb bíróság előtt fognak orvostást keresni.

Népelelmezés és tejprobléma.

Ismerteti: *Gyalui Sándor*.

Grätz Ottó kísérletügyi igazgató fenti címen tartott előadásában rámutatott arra, hogy a tejnek elsőrangú helyet kell biztosítani az ember, de különösen a gyermek táplálkozására szolgáló étellemezési szerek között.

Népelelmezési szempontból kívánatosnak tartja, hogy az egy főre eső napi tejmennyiség a jelenlegi 2-5 dl.-ről legalább 5 dl.-re emelkedjék. A tejfogyasztás minél szélesebb rétegekben való elterjedésére, tejfogyasztó hívek szerzésére, tejnapok, oktató képek és film bemutatással kapcsolatos előadások tartását tartja szükségesnek.

A tejfogyasztás fokozása nemcsak népelelmezési szempontból kívánatos, hanem a gazdákra nézve is a termelt tej könnyebb értékesítése végett.

A gazdáknak különösen kell támogatniok a fenti akciót és kötelességünk tiszta, egészséges tejet minél olcsóbban termelni. Erdélyi viszonyaink között állattartás nélkül gazdálkodni nem lehet. Az állattartási ágak közül a szarvasmarhatartás az, melynek tartása majdnem minden gazdaságra nézve a legmegfelelőbb, mert legjobban értékesíti a mellékterményeket, talajfenntartás szempontjából az annyira fontos trágyából a legtöbbet termeli.

Ha tejtermelésünket fokozzuk, ezáltal gazdaságunk jövedelmezőségét is növeljük. A jövedelmezőség fokozására nem annyira a tejárának emelése, — amely még jobban csökkentené a tejfogyasztást — az eszköz, hanem a tejtermelés a fokozása.

Minél több tejet termel valamely tehén és minél kisebb testsúlyal termeli, annál olcsóbban termeli azt.

De lássuk, mit mondanak a számok?

Kiadás egy tehén után egy évre:

1. Állatdóke kamatja 15%, értékcsökkenés és kockázat 5%, összesen 12.000 lej után 20% — — — 2400 L.
2. Eszköz-bér — — — — — 300 „
3. Cselédbér. Egy tehénész takarmánykészítéssel együtt 10 tehenet képes ellátni. Egy tehénész évi javadalmazása 15.000 L.-ből esik egy tehénre — — — — 1500 „
4. Bikatartási költség — — — — — 200 „
5. Takarmány:

32 q. széna	à 100 L.	= 3200 L.	
8 „ tak.szalma	à 60 „	= 480 „	
12 „ alom	à 50 „	= 600 „	
50 „ répa	à 50 „	= 2500 „	
6 „ korpa	à 300 „	= 1800 „	8580 „
6. Só, orvoslás világitás	stb.	— —	500 „
Összesen:			13480 L.

A tej előállítás díja:

A tehéntartás összes költsége — — 13480 L.

A tejen kívül nyert jövedelem:

1. (Egy tehén után négy évenként 3 borjut számítva, 4 hetes korában eladva à 1000 L. = 3000 L., ebből esik egy évre 755 „)
2. 120 q trágya értéke à 20 L. 2400 „ 3155 „

Marad 2000 l. tej előállítási árára 10325 L. (ennyi évi átlag tejhozamot felvéve) vagyis 1 liter tej előállítási ára 10325 : 2000 = 5 L. 16 b.

A fenti számítás alapján lássuk, hogyan alakul a tej előállítási ára a különböző tejhozamánál:

1000 l. évi tejhozamánál 1 l. tej előállítási ára	10.325
1500 „ „ „ „ „ „	6.88
2000 „ „ „ „ „ „	5.16
2500 „ „ „ „ „ „	4.13
3000 „ „ „ „ „ „	1.44

Ha figyelembe vesszük, hogy nagyobb (2500 literen felül) tejeléssel a takarmányozási költségek is emelkednek, minek folytán az előállítási ár magasabb a fenténél, ez azonban lényegileg nem változtat a tényen és úgy is szembejövő, hogy a tejhozam emelkedésével a jövedelmezőség lényegesen emelkedik.

Elsősorban arra kell tehát törekednünk, hogy tehenészetünket céljatos tenyészkiválasztással, okszerű takarmányozással, megfelelő gondozással termelőképeség szempontjából minél magasabb színvonalra emeljük.

Különös súlyt kell még arra helyeznünk, hogy a termelt tej a higiénia követelményeinek mindenben megfeleljen, hogy jó és tiszta legyen és emellett minél zsírdúsabb, mely utóbbi szintén tenyészkiválasztással érhető el.

Kolozsvár, 1927. január 11.

Házi csilisalétrombányák

Írta: Dr. Nagy Endre.

Ezuttal Jászberényi András kedves kollégám ösztökél — tudtán kívül — az írásra. Ő az E. G. egyik közelebbi számában mellékesen megérinti a talajmikrobák kiváló fontosságát. Talán nem végzek hiábavaló munkát, ha e kérdést Herényi Gothárd Sándornak „A mikrobás természet módosítói” című kitűnő könyve alapján ismertetem.

H. Gothárd Sándor műve 1926-ban jelent meg Budapesten és a benne foglalt nagy horderejű újítások annyira megkapták a magyar olvasóközönséget, hogy akár csak egy szenzációs regény. *egy év alatt két kiadást ért meg.*

Amint H. Gothárd Sándor elmondja, ő a Francé Rezső természettudós gyakorlati tanítványa dr. Kreybig Lajossal együtt. Francé volt az első, ki a talajmikrobákra, az u. n. *Edafonok*ra felhívta a gazdaközönség figyelmét. Kutatásaiban különösképen az *Arotobacter crococcum*, *Nitrosomonas*, *Pseudomonas*, *Micrococcus nitrosus* nevű nitrít-, azaz ammonképző baktériumokat emeli ki, valamint a *Bacterium nitrobacter* nitrátképzőt, utal a *Cladosporium* félék és még több más talajélőlény nagy fontosságára. Tudjuk, hogy Francénak ez a felfedezése már a háború előtti időben nagy felhívást keltett. A gazdák más szempontból kezdték nézni a talajművelést. Iparkodtak azt úgy végeztetni, hogy kedvezzenek az Edafonoknak, de eddig csupán H. Gothárd és dr. Kreybig voltak azok, akik az Edafonok vegyes

kulturában való elszaporításával a talaj nitrogén szükségletének fedezésére a levegőt jelölték meg főforrással.

Lássuk, hogy fest e kérdés a gyakorlatban! Gothárd először a trágyaféléket osztályozza. Vannak szerinte edafonképes (az edafonokat jól szaporító) és nem edafonképes trágyák.

Edafonképesek: Szalma és hig ürülékmentes juhtrágya, sertés-, ember-, kutya és baromfitrágyák.

Nem edafonképesek: Szarvasmarha- és lótrágya.

Az előbbieken jól tenyésznek és szaporodnak a talaj mikroszkopikus élőlényei, míg az utóbbiakban egyáltalán nem. Az edafonképes trágyák gazdagítják a talaj nitrogéntartalmát a levegőből is, míg a szarvasmarha és lótrágya csak a bennük foglalt tápanyagkészlettel. Gothárd nem adja okát a különböző trágya nemek e kétféle viselkedésének, de aligha járok messze az igazságtól, m. kor ezt az edafonképes trágyák gazdagabb foszfortartalmában keresem. Erre enged következtetni a szerző is, ki élesen kihangsúlyozza a foszfortartalmu műtrágyák nagy jelentőségét a mikrobás termelésnél.

Hogy készül a házi csilisalétrombánya?

Vesszünk kövér, porhanyós, humuszföldet, melyhez ugyanannyi forgáccsal vegyes fűrészport keverünk. Az így készült anyagból *szellős félszer alatt 120 cm. széles és 35 cm magas földágyásokat csinálunk.* Különösen fontos a magasság, mely semmi esetre sem szabad több legyen 40 cm.-nél. Az ágyások hosszúsága tejszerű. Az így készült földprizmákat átmedvesítjük annyira, hogy a rendes földnedvességgel birjanak. A víz ne locsogjon rájuk s a föld ne legyen ragadós. Most aztán ellátjuk edafonképes trágyával a következő módon: A tyukolakba minden nap hamut szórunk és e hamuval kevert baromfitrágyát ráhújuk az ágyásokra és vasgereglyével bekapáljuk a földágyásokba. Azután arra vigyázunk, hogy az ágyások tulságosan ki ne száradjanak. Öntözésükre legjobb a ruhamosásnál összegyűlt szappanos lé. (Valószínűleg káliumtartalma miatt.) Négy-hat heti ilyen kezelés után az ágyásokat vasvillával összekeverjük (azért nem lapát vagy ásóval, hogy a bennük lévő gillsziáknak ne ártsunk), Ujabb négy hét múltával homokrostán átostáljuk. Az ágyások tartalma konkoly-szem nagyságu földmorzsákban hull át. Ez az „Edafonsörét”. Az Edafonsörét a nitrogén-gyűjtő és feldolgozó mikroszkopikus élőlényeknek milliolt tartalmazza. Ezzel az Edafonsöréttel végezzük aztán a trágyázást olyan módon, hogy a nagyobb területeken szétszórjuk, mint szóróvetésnél a vetőmagot, vagy akár sorbavetőgéppel elvetjük. Palánázandó növények alá egy csipetnyit adunk belőle, fészékültetésnél (pld. burgonya) egy kis félmaraknyit minden fészékre. A nitrogéntrágyázást most már e baktériumok végzik, melyek egy tavaszi vagy nyári meleg eső után billió meg milliárdszámban szaporodnak el. A hatás úgy a növények fejlődésében mint terméseredményben bámulatos, kivéven azt az esetet, ha az Edafonsörét kiszórását tartós szárazság köveii, amikor a „geobianták” (így nevezi Gothárd a talaj élőlényei) betokozódnak, spórákat képeznek és termésközpontú hatásukat a következő évre meggyát.

Ez eljárás egyetlen akadálya lenne *na gyobb területeknél* a nagy tömeg lúreszpor beszerzése. Am a kérdés megoldható fűrészpor nélkül is alábbi módon. Jó humuszföldet télen alaposan átfagyasztiunk, hozzákeverünk feleannyi edafikus trágyát (ember-, juh-, sertés-, kutya-, baromfi-trágyát). Cukorgyárak közelében keverhetünk az anyaghoz 20 százalék méziszapot is és aztán keverjük mindaddig míg az egész anyagunk kiegyenlítetté lesz. Ha tulszáraz, használnunk hozzá mosókonyha levét. Az ágyások szélessége itt is 120, magassága 35 cm. Amikor aztán az első meleg tavaszi szél jön beoltom az ágyásokat nitrifikáló baktériumnak

tiszta kulturájával. 4—6 heti kezelés után ez anyagot is rostáljuk s mint Edafonsöréttel szórjuk el. (Beoltáshoz Kreybig Rudolf árusít anyagot Budapesten).

A kerti öntözővíz-ről régóta tudjuk, hogy lágy és állott víz jobb e cölra, mint a forrás, vagy kút víz, de Gothárd itt is új felfedezésekre jutott. Ő az Edafonsörétben lévő „geobiantákat” (mikroszkopikus talajélőlényeket) vízi életre kényszeríti (plántonizálja). Lássuk mi módon! A vizet 60 cm.-nél nem mélyebb víztárolókba fogja fel (hordó, kád, cementtartály) aztán pár napi előzetes állás után belelök egy ilyen víztárolóba egy lapát Edafonsöréttel. Így a vizet „élvizzé” (Bioplántonná) alakítja át. Amint írja a planktonizált Edafonok szaporodása messés arányokat öli. A baktériumok 20 percenként oszlanak, ami azt jelenti, hogy két (2) nap alatt egyetlen baktériumból 281 billió baktérium keletkezik. Ennek következtében az előbb nyugodt víz erjedni kezd, gázbuborékok szállanak fel belőle, egy hét alatt annyira megsűrűsödik, hogy hig sponótfözelékre emlékeztet és kénes szagot vesz fel. Az ilyen „élvizzé” (Bioplánton) tele van billió cocculus és másféle bacillussal és a növényekre a legjobb öntözővizet adja, mert nitrogén-gyűjtő apró élőlényeket plántonizálunk át vele a talajba. A víznek „élvizzé” való átalakulását nagyban elősegíti, ha mosókonyha szappanos levét keverjük hozzá, vagy ha a levegő erősen telített elektromossággal. Nyári zivatar — ha nem is jár esővel, de sok mennydörgés és villámlással rövid egy óra alatt előidézheti a víznek élvizzé való átváltozását. (Jonizálás).

A Francé R., Gothárd S., dr. Kreybig L.-féle Edafon tenyésztési praktikumnak a végére értünk Röviden óhajtom minden lényegre kisedni. Hátra volna még a kísérletek és termésminták ismertetése. Erre nézve — sajnos — a szigorú könyv- és szaklapbehozatali tilalom miatt nem sokat mondhatok. De valamit mégis. Nem kisebb emberek kísérleteznek vele, mint dr. Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter egész uradalma, több dunántúli gazdaság — úgy látom az is, ahol Jászberényi kollégánk dolgozik.

Tényként el kell ismernünk, hogy e kísérletek a mezőgazdasági termelés forradalmi átalakulását vonhatják maguk után nálunk is, és érdemes lenne vele foglalkozni, hogy a mi köztünk, nehezen trágyázható hegyoldalaink és folyóvízgyeink hogy viselkednek az Edafonsöréttel végzett talajoltásokkal szemben.

Az E. G. E.-től minden esetre elvárjuk e kérdés felszínén tartását, esetleg a helyszínén való tanulmányoztatását, mert az országhaár nem lehet a kultúra haladásának határa is.

EGYLETI ÉLET.

Felhívás nemesített vetőmagvak közös beszerzésére.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya nemesített sörárpa-, zab- és tengerivetőmagot óhajt beszerezni azon egyleti tagok számára, akik ezen magvak termelésével foglalkozni óhajtanak. A Szakosztály a fenti nemesített vetőmagvakat Magyarországon, a hatvani vetőmag-nemesítő részvénytársaságtól kívánja beszerezni. A sörárpa- és zabvetőmag ára már fixiroztatott is. Amennyiben egy vagyon rakományt kitevő mennyiségre történék előjegyzés, az esetben a sörárpa ára 100 kg.-ként 1650 L., a zabvetőmag ára 1350 L. volna ab kolozsvári raktár. A tengeri vetőmag árát még nem tudjuk kö-

zolni. Kérjük a vetőmagot rendelni óhajtó Tisztelt Gazdatársainkat, hogy a mennyiség, lakás, u. vasutállomás megjelölésével és az ár 50%-ának előzetesen való beküldésével a megrendelést mielőbb feladni sziveskedjenek az E. G. E. titkári hivatalánál.

A jan. 20-ika utáni megrendelések teljesítéséért felelősséget nem vállalunk. A megrendelt vetőmag február hó folyamán Kolozsváron átvehető lesz.

Kolozsvár, 1927. január hó 4

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya.

Felhívás a kukoricatermeléssel foglalkozó gazdaközönséghez.

Románia a világ második kukorica termelő állama és ennek dacára fajliszta vetőmagot elvéve is alig lehet beszerezni. Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya elhatározta, hogy felkutatja és kiválasztja az Erdélyben több éven át sikerrel termelt tengeri fajtákat és azokkal termelési kísérleteket végez.

Tisztelettel felkérjük azért mindazon T. Gazdatársainkat, akik valamely kukorica fajtát több éven át sikerrel termeltek, hogy abból a fenti célra sziveskedjenek csöves állapotban a csutka és a szem arányának megállapíthatása céljából legalább 1 kat. holdra szükséges vetőmagot a Szakosztály rendelkezésére bocsájtani az eddig követett termelési mód megjelölésével.

A kísérleti anyag felajánlására, a termelési kísérletekre való vállalkozásra vonatkozó bejelentések, valamint a rendelkezésre bocsájtandó vetőmag az E. G. E. titkári hivatala (Kolozsvár, Attila-u. 10) címre küldendők.

Kolozsvár, 1927. jan. 4.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya.

Gazdabál. Most zajlott le a gazdabál, amely Kolozsváron az idei farsang első nagy bálja volt. Vidékről aránylag sokan vettek részt, sőt eljöttek Erdély legtávolabbi részeiről is. A kolozsvári bálozó közönség kevesebb számban jelent meg, mint a múlt évben. Általában nem volt a bál annyira népes, mint tavaly, aminek oka abban keresendő, hogy a bál igen közel esett a karácsonyi, újévi és vízkereszti ünnepekhez. Későbbre azonban az arra való helyiségek hiánya miatt nem lehetett kitolni a bál megtartásának idejét. Különben a bál jókedv és hangulat dolgában nem szűkölködött. Puskás Béla muzsikája mellett reggeli 8 óráig tartott a mulatság. A bál fényét és sikerét emelő résztvevők közül az alábbiak neveit említett feljegyeznünk: Dr. gr. Bethlen Györgyné, gr. Beldi Ferenc, br. Bánffy János, br. Bánffy Dénes, Beleg Tamás, Bakk Imréné és leánya, Berde Béla, Batz Jenő és családja, Barla Dezső és neje, Butherworthné, br. Csévásyné, Csorbíts István és neje, Dietrich Gyuláné és leánya, Deák János és neje, dr. Egri Árpádné, Faragó Pál és neje, Fülöp Gyula és családja, Gadl Kálmáné és leánya, Oráczik Lajos, Gyarmathy Béláné és családja, br. Huszár Pálné, Inczédi Joksmann Nándor, Ihsz Aladár és neje, br. Jósika János, Kállay Erzsike, Kalló Lajosné és családja, Koncz Nusi, László Éva, Martinovits Constantin, Muzsnay Ferenc és családja, Marst Gizi, Nyerges Ilonka, dr. Óvári Elemér és családja, dr. Örmény Lajosné, dr. Pap Gusztáv, Radnóthfáy Sándor, Szász István, dr. Szász Ferenc és neje Dezmér, gr. Teleki Ádám, gr. Toldalaghy, Tolvaly Ferenc és családja,

ládja, Tokaji Lászlóné, br. Uray János, Velits Zoltán, Wachmann Károly és még mások sokan, kiknek neveit nem sikerült feljegyeznünk.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1925. évre 50 L. tagdíjat fizetett: S. Leölkes Béla Arad, Deák Péter Székelytamásfalva.

1925. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Deák Péter Székelytamásfalva.

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: S. Leölkes Béla Arad, Fetés Odön Kézdivásárhely, Deák Péter Székelytamásfalva, Berkl József Kolozsvár, Kovács Károly Alvincz, Fehér József Nagyenyed.

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Takácsy Miklós Tövisgyháza, Benkő Gábor Étfalvazoltán, Hangya Szilágynagyfalu, Incze István Kézdimárkosfalva.

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Fetés Odön Kézdivásárhely, Takácsy Miklós Tövisgyháza, Deák Péter Székelytamásfalva, Berkl József Kolozsvár, Kovács Károly Alvincz, br. P. Horváth Arthur Szőkefalva, Benkő Gábor Étfalvazoltán, Hangya Szilágynagyfalu, Incze István Kézdimárkosfalva.

1926. évre 100 L. tagdíjpótlást fizetett: Wettrich Odön Kolozsvár, Id. Márton Sándor Érkeserű, Blinder Albert Magyaroszvát, Gazdakör, Hittelszövetkezet Nyujtód, Kühlbürger János Lenauhelm, Hollaki József Székelytamásfalva.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Rákosi Móric, Szóts Kálmán, Bánffy Béla Kézdivásárhely, Braumüller Emil Delta, Ferenczi Lajos Kolozsvár, Hittelszövetkezet Bihar, Ilye Jenő Alsólova, gr. Teleki Domokos Gernyeszeg, Cseh Zoltán Héjjasfalva, Boros Zoltán Aranyosmedgyes, Seethal Ferenc Miklósvár, br. Szentkereszti István Hosszuszó, br. Karg János Darlos, Demeter Lajos Gyulafehérvár, D. Gaál Jenő Mócs, br. P. Horváth Arthur Szőkefalva, Gazdakör, Hittelszövetkezet Nyujtód, Kühlbürger János Lenauhelm, br. Kemény Katalin Malomfalva, Horváth Gábor János Magyarbágyó, gr. Bethlen Bálint Keresd, Csiki Gyula Folya, br. Györfly Lajos Kraszna, dr. Jeney Elek Nagyenyed, Ifj. Jeszenszky Béla Temesvár, dr. Garda Kálmán Nagyenyed.

1927. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Rákosi Móric, Szóts Kálmán, Bánffy Béla Kézdivásárhely, Braumüller Emil Delta, gr. Bethlen Bálint Keresd.

1927. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Ferenczi Lajos Kolozsvár, Id. Kicsid Géza Kajántó, br. Bánffy Ferenc Kolozsvár, br. Bánffy Dezső Szalárd, Kovács Béla Kolozsvár, Gráczik Lajos Bukarest, Hittelszövetkezet Bihar, Ilye Jenő Alsólova, gr. Teleki Domokos Gernyeszeg, Cseh Zoltán Héjjasfalva, Boros Zoltán Aranyosmedgyes, Seethal Ferenc Miklósvár, br. Szentkereszti István Hosszuszó, br. Karg János Darlos, Demeter Lajos Gyulafehérvár, Wilde Kálmán Borbátváz, D. Gaál Jenő Mócs, Gazdakör, Hittelszövetkezet Nyujtód, Mészáros István Felvincz, Beldi Tivadar Bodols, Manasz Gyula Clopodia, Jude Ille Kolozsvár, Horváth Gábor János Magyarbágyó, Csiki Gyula Folya, br. Györfly Lajos Kraszna, Hollaki József Székelytamásfalva, dr. Jeney Elek Nagyenyed, Soós Dávid Gyulafehérvár, Ifj. Jeszenszky Béla Temesvár.

1927. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Wettrich Odön Kolozsvár, Id. Kicsid Géza Kajántó, Gráczik Lajos Bukarest, Virág Károly Zilah (100), Wilde Kálmán Borbátváz (50 L.), Jude Ille Kolozsvár, Hollaki József Székelytamásfalva (100 L.), Soós Dávid Gyulafehérvár.

Törvények, rendeletek.

A mezőgazdasági és háziiparok utáni adó revíziójáról szóló törvény.

1. Az egyenes adók egyesítéséről szóló törvény megváltoztatásaképpen a mezőgazdasági jövedelmek adója (az 1-6 kategóriáig bezárólag), valamint a megfelelő pótdíjok százáleka 1927. január 1-vel az 1923. évi adóki- vető bizottságok által megállapított megadóztatható jövedelem 3-szorosa után fog számítani. Ezen megadóztatható jövedelemi többlet hivatalból lesz a közvetlen adónyilvántartásba bevezetve és ezután fognak a kivetések megtörténni.

2. Az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 18-ik szakasza 1. ső és 75-ik bekezdésének 1. ső pontja alapján az 1927. évi adóki- vető bizottságoknak joga van a városi és mezői beépített ingatlanok (az utóbbiak amennyiben kereskedelmi, vagy ipari célt szolgálnak, vagy bérbe vannak adva) után új kivetéseket eszközölni a régiek helyett, amelyeknek érvényessége 1927. január 1-vel lejár. Ezen adók a tényleges bérérték után állapítottak meg, amely az adózás alkalmával találtatik az egységesítésre szóló törvény 15. ik szakaszának rendelkezései alapján.

A régi királyságban 1916. augusztus 15. e előtt és a többi országrészekben 1914. augusztus 15. e előtt birt. és a tulajdonosok által lakott ingatlanoknál a bérérték háromszorosa lesz az 1923. évi adóki- vetésnél előírt bérértéknek.

1919. január 1-e után vásárolt épületeknél az ingatlan eladási ára szolgál alapul 5 százalékos jövedelmezést számítva.

Az adózók kötelesek minden ingatlanra nézve az illetékes pénzügyi hatóságnál hivatalos úrlapon nyilatkozatot tenni az igazoló okmányok melléklésével. Az állam megállapítja minden ingatlanra nézve a jövedelmet, tekintet nélkül arra, hogy tétel-e nyilatkozat, vagy sem.

Ezen előzetes megállapítások az adózási hely illetékes adóhivatalának átadatnak az adózó nyilatkozatával és egyéb okmányaival együtt és az adók megállapításánál bizottságok által lesznek használva.

Ugy a nyilatkozattétel, valamint a megállapítás is a pénzügyminiszter által megállapított határidőn belül történik.

3. Az adózók az adóki- vető bizottság elé lesznek idézve az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 98. ik szakaszában előírt eljárás szerint.

A hozott határozatok 1927. január 1-vel életbe lépnek és azok végrehajthatók még akkor is, ha nem maradnak végérvényesek. Megtámadhatók úgy az adózók, valamint az állam által a fenti törvényben és az 1926. március 26. án hozott módosításokban előírt utakon, hatóságoknál, határidőben és formák szerint.

4. A falusi épületek jövedelmének adója, amelyek lakásnyarán szolgálnak, valamint az ezekkel kapcsolatos pótdíjok kulcsa 1927. január 1-vel az 1923. évi adóki- vető bizottságok által megállapított jövedelmek 3-szorosa után számítottak. Ez a jövedelemi többlet hivatalból fog az egyenes adók nyilvánításába bevezetetté.

5. Az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 1. ső pontjának 75-ik szakasza alapján megállapított becslési időszak tartama 1926. december 31. ével megszűnik.

Jelen törvény alapján kivetett adók érvényesek az új adó kivetéseikig, viszont az adóki- vetés céljaira szolgáló bizottságok ő-szehívásának ideje az illető év költségvetésében fog megállapítottatni.

Fenti törvény alapján az egyenes adók igazgatósága a következő felhívást hcsátotta ki: Általános tudomásra hozatik, hogy az 1927.

Aranyér

„Arusa” Soedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer.

Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kupocskára lesz a végbélbe bevezetve

3932

Minden patikában és drogériában kapható.

Raktár: F. H. MEES

BUCURESTI, Cal. Grivitei 61

Gyár címe: Soedecke & Co. chem. fabr. Leipzig.

évi adónyilatkozatok határideje 1927. január 1-vel kezdődik és 1927. január 31-vel zárul.

A meglévő házadók felülvizsgálása szempontjából a tulajdonosok, vagy a haszonélvezők kötelesek ezen határidőn belül nyilatkozatot tenni, amelyben az épületek jelenlegi jövedelme foglaltatik.

A megadóztatható falusi épületeknek, amelyek lakás gyanánt szolgálnak, tulajdonosai nem tesznek nyilatkozatot.

Részvénytársaságok részére ez a határidő 1927. május 1-éig, illetőleg a mérlegnek a közgyűlés által való jóváhagyásáig kitolódik. A minisztérium föl hívja a figyelmet arra, hogy fenti határidőkön kívül újabbak nem engedélyezhetők.

A nyilatkozatok az illetékes adóhivatalnál teendők le.

Hogyan tegyünk nyilatkozatot?

A nyilatkozatok teendők: a) a házadó felülvizsgálására nézve a 3-ik számú űrlapon, b) a kereskedelmi, ipari vagy más nem kereskedelmi jövedelmek után a 4-ik számú űrlapon, a részvénytársaságok 4 bis számú űrlapon, c) az összjövedelmi adó részére 5 számú űrlapon, d) a falusiak megadóztatható jövedelmeiket együttesen is bejelenthetik, a nyilatkozatok a községi előjárásnál teendők ugyanazon határidőn belül.

A 3, 4, 4-bis és 5 űrlapok az adóhivatalnál szerezendők be.

Megjegyezzük, hogy ezen nyilatkozatok az űrlapon feltüntetett összes adatokkal kiegészítendők, máskülönben nem teljeseknek lesznek tekintve és a nyilatkozattevők azon eljárás alá esnek, mintha nem nyilatkoztak volna. A nyilatkozatok kiállítására szolgáló utasítások megtalálhatók az űrlapokon.

Miről kell nyilatkozatot tenni?

A bérbeadott házak megadóztatása céljából a 3-ik számú űrlapon, ezen ingatlanok jövedelméről, úgy amint azok a nyilatkozat megíratásának idején fennállottak; amennyiben az ingatlan a tulajdonos lakja, az 1923. évi adókielégítésnél megadózott jövedelemtől.

Az összjövedelmi adó kivetésére az 5-ik számú nyilatkozatban csak a hely jelölendő meg, ahol az ingatlan fekszik. A megadóztatható jövedelmet az elemi adó kivetésére alakult bizottság állapítja meg, a mezőgazdasági jövedelemre vonatkozólag is.

A többi megadóztatható évi jövedelmekről úgy, amint azok bevételek, vagy bevételek az 1926-os évre a nyilatkozattételre szolgáló űrlapokon feltüntetett utasítás szerint. Amennyiben az 1926. évre szolgáló egyes jövedelmek nem ismeretesek, pl. osztalékok, jutalmak, az 1925. évre szolgáló bevételek alapján számíthatnak.

Az adóból adandó törvényes engedmények a nyilatkozatban kérendők az ott foglalt utasítások szerint, tehát akik nyilatkozatot nem tesznek elveszítik jogukat ezen engedményekhez.

Azon adózók, akik nyilatkozataikat nem tudják kiállítani, azokat az adóhivatalnál kérszítetik el, ahol az adóhivatal alkalmazottai kiállítják az űrlapokat, miután a törvény rendelkezéseit megmagyarázták.

Mentesítések.

1. 1000 lein alóli évi jövedelemmel bíró adózók nem adnak nyilatkozatot az összjövedelmi adóra nézve. Amennyiben azonban az elemi adóknál engedményt kérnek, kérésüket az 5-ik számú űrlapon teszik meg.

2. Hasonlóképpen mentesek az összjövedelmi adóra való nyilatkozattétel alól azok az adózók, akiknek csak egy jövedelmi forrásuk van és ez azon adóhivatal területébe esik, ahol ők laknak.

3. Azon adózók, akiknek megadóztatható jövedelmük ugyanaz, mint a milyen a megelőző évben megadóztatva volt és akik nem kérnek semminemű engedményt, nem kötelesek nyilat-

kozatot tenni és ez esetben úgy tekintelik, hogy fönntartják a megelőző évi nyilatkozatukat, az engedmények szempontjából azonban ez nem áll, arra nézve minden évben igazolványok mutatandók fel.

Azon adózók, akik nem esnek a fenti mentesítések alá, vagy nem teszik meg a nyilatkozatot az előírt idő alatt, vagy akiknek a nyilatkozata nem teljes, a törvényben előírt büntetések mellett hivatalból lesznek megadóztatva.

Irodalmi Szemle.

Gazdasági sérelmeink és kívánságaink cím alatt megjelentek a gyergyói közgazdasági gyűlésen elhangzott előadások, az összes felszólalások, és határozatok. A könyv önálló fejezetekben közli az előterjesztett szakelőadásokat, bemutatja keresztmetszetben az erdélyi magyarság mai gazdasági helyzetét és gazdasági sérelmeink és kívánságaink tesztözésével írott programot is jelelt: köteleseket és teendőket közéletünk vezetői és a gazdaközönségünk számára.

E könyv a megindulásnak, öntudatra eszmélésnek és aktív korszaklásnak nélkülözhetetlen felderítő, tájékoztató és az erőket számbavevő helyzetrajza, melynek nyomán már könnyebb lesz évről-évre tovább haladni. A munka azonban csak úgy lehet eredményes, ha a cél előre vitelére az egész erdélyi magyar gazdaközönség összefog és egy emberként lép fel. — A könyv ára 100 lei Megrendelhető: lapunk kiadóhivatalánál.

Vegyes közlemények.

Szőlészeti előadás Désen. A Szolnok-dobokavármegyei Gazdasági Egylet 1927. január 18-ikán (kedden) d. u. 1 órakor Désen a várm. gazd. egylet helyiségében szőlészeti előadást rendez, melynek kapcsán Schöppner Sámuel nyug. szőlészeti felügyelő a szőlő metszéséről és kezeléséről fog előadást tartani, dr. Péter Béla c. gazd. akadémiai igazgató pedig a szőlő betegségei és ellenségei elleni védekezés új módszereit fogja ismertetni. Az előadásokat vetített képek bemutatása kíséri.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Aradon 1927. év január hó 18-án tartja Strada Mircea Stănescu 2. szám alatt lévő helyiségekben évi rendes közgyűlést, amely határozatképtelenség esetében ugyanezen év január hó 26-án fog megtartani. A közgyűlésre az egyesület tagjai ezennel tisztelettel meghívattak.

PIA C.

A lóheremag ára emelkedő irányzatot mutat. A kereslet igen élénk, minek következtében az árak 70 lejen felül emelkedtek.

Gabonaárak:

(métermázsanként, a feladóállomáson)

	Erdélyben	Bánátban	Regátban
Buza	— — 810—830	800	—
Rozs	— — 530—540	510—520	—
Zab	— — 420—425	440	—
Sörárpa	— — 560—580	560—580	—
Takarmányárpa	420—450	450	—
Tengeri, régi	480—500	500—520	420—430
Tengeri, új	390—400	410	300—310
Bükköny	— — 620—650	620—650	—
Borsó	— — 1100	1100	—

Élelialtárak:

Vágódkör exportra kg.-ként	—	22—24	Lei
Vágódkör	—	—	20
Vágótehén	—	—	16
Növendékmarha	—	—	15—16
Igá-marha	—	—	20
Borju	—	—	37—38

Zsirsertés	— — — —	30—36	Le
Hussertés	— — — —	31—32	"
Fejőstehén drb.-ként	— —	8—10000	"
Hízott marha párja	— —	28—35000	"
Igámarha párja	— —	15—19000	"
Felèves sertés párja	— —	1400—1800	"
Juh párja	— —	8—900	"

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

"Samanta" Magne- manta" főintézőségéhez: stó r.-t.-nál Cenad, elad- Cenadul Mare, jud. Toron- dásra kerül: mangalica ten- tal. 3998: nyészetéből 14 tenyész- "Eladó Tordától 5 km.- kan, 114 hasas koca és re 40 hold prima, síma 100 átvészelt malac. Ér- szántóföld tavaszi vetésre deklódok forduljanak, Sa- előkészítve. 3999.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T. Budapest

romániai központi irodája január végén CLUJON, Strada Regina Maria 45. szám

alatt megnyílik, ahol az összes gyártmányokból nagy raktárt tartunk.

Mielőtt új

malomberendezést

rendel, malmát rekonstruálja, vagy

cséplőgépet

traktort, motort, hengerszéket vásárol, saját érdekében okveilen kérjen ajánlatot.

A legjutányosabban a legjobbkat kapja.

Érdeklődések egvelőre

RATONA OTTO

Oradea, Str. Vlahuta 27. címre küldendők.

MEZŐGAZDAKNAK!

APHIDON vértetű irtására, SOLBAR a körtefélék rozsdafolyja, valamint egres-lisztharmat és a gyümölcsfák mindenféle gombabetegségei ellen.

Téli kezelés a legbiztosabb!

ZELIO méreggolyocskák egéirtáshoz.

ZELIO méregpaszta patkányirtáshoz.

Valamint mindennemű nitrogén-trágya és a kitünő FLORANID kerít trágya.

Kapható minden szakmai üzletben, vagy alantli címen:

ROMANIL Rt.

Timișoara, I. Bánáti-ház. földszint.

Rolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj-Rolozsvár, Piata Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Alapitókéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000 Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — Affiliált intézetek: Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybanja. — Áruraktáral a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámlit, auttalásokat teljesít, mindentéle bankszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.